

Izsák, Éva¹ – Tésits, Róbert²

„Mindig azt csináltam, ami érdekelt.” Beszélgetés Gábris Gyula professzorral

„I Always Did What I Was Interested in.”
A Conversation with Professor Gyula Gábris

ABSZTRAKT

Gábris Gyula 1942. július 22-én született Miskolcon. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett biológia–földrajz szakos középiskolai tanári, majd a rákövetkező évben térképész diplomát. A Magyar Tudományos Akadémia doktora, jelenleg professzor emeritus. Kutatási területei a geomorfológia, a negyedidőszak kutatása, a folyóvizek geomorfológiai folyamatai. A jelen írás célja, hogy az érdeklődővel megismertesse a professzor életútjának fontosabb állomásait, a földrajztudományhoz fűződő viszonyát, illetve a pályafutását alakító tényezőket, amely 2022 októbere és 2023 januárja közötti online, személyes és írásbeli közlésre épülő interjúk sorozatára épül. Gábris Gyula kutatási témái sokrétűek, az irányok az évek alatt sokszor változtak, de bizonyos témákhoz gyakran visszatért, így építve fel egy nagyon gazdag és színes kutatói életművet.

Kulcsszavak: geomorfológia, negyedidőszak, folyóteraszok, pelehidrologia

ABSTRACT

Gyula Gábris was born on July 22, 1942 in Miskolc. He graduated from the Eötvös Loránd University as a secondary school teacher specializing in Biology and Geography, and then as a Cartographer the following year. He holds a Doctorate from the Hungarian Academy of Sciences and is currently a professor emeritus. His research interests include geomorphology, Quaternary research, and the geomorphological processes of rivers. The purpose of this paper is to introduce the reader to the most important stages of the professor's life, his relationship to geography, and the factors shaping his career. The article is based on a series of online and personal interviews as well as written communication between October 2022 and January 2023. The research topics of Gyula Gábris are diverse; the directions have changed many times over the years, but he often returned to certain topics, building a very rich and colorful research oeuvre.

Keywords: geomorphology, Quaternary research, river terraces, paleohydrology

¹ PhD, Associate professor, Eötvös Loránd University, Faculty of Sciences, Institute of Geography and Earth Sciences, 1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/c. E-mail: eva.izsak@ttk.elte.hu

² PhD, Associate professor, University of Pécs, Faculty of Sciences, Institute of Geography and Earth Sciences, Pécs, Ifjúság u. 6. E-mail: tesits.robert@gmail.com

BEVEZETÉS

A Modern Geográfia hasábjain az elmúlt több mint másfél évtizedben jelentek meg professzori életútinterjúk, többek között a hazai tudományegyetemek és földrajzi kutatóműhelyek professzoraival: korábban Kőszegfalvi Györggyel, Enyedi Györggyel, Marosi Sándorral, Somogyi Sándorral, Pécsi Mártonnal, illetve Jakucs Lászlóval, a közelmúltban pedig Nemes-Nagy Józseffel, Hajdú Zoltánnal, Mészáros Rezsővel, Keveiné Bárány Ilonával, Fodor Istvánnal és Erdősi Ferencsel (Baranyai & Lampért, 2007; Herczeg et al., 2021; Gálosi-Kovács & Orsós, 2022; Bugya & Ritz, 2006; Lampért & Radvánszky, 2007a; Lampért & Radvánszky, 2007b; Bugya & Ritz, 2007; Szebényi & Szabó, 2008; Enyedi et al., 2022; Szalai, 2022; Rác & Reményi 2022; Gera, 2023). Ezen sorozatot folytatjuk most Gábris Gyula professzorral, amelynek külön aktualitást ad, hogy az interjú készítésének időszakában töltötte be 80. életévét.

Gábris Gyula 1942. július 22-én született Miskolcon. Tanulmányait Budapesten végezte, érettségi után az Eötvös Loránd Tudományegyetemen tanult. 1965-ben okleveles biológia–földrajz szakos középiskolai tanárként, majd 1966-ban térképészként végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Az MTA doktora, angol és francia nyelven ír, olvas, beszél. Jelenleg professzor emeritus. Kutatási területei kiterjednek a geomorfológiára, a negyedidőszak kutatásra és a folyóvizek geomorfológiai folyamataira. Házass, két fiúgyermek és két unokája van, jelenleg Badacsonytomajon él. A jelen írás célja, hogy az érdeklődőkkel megismertesse a professzor életútjának fontosabb állomásait, a földrajz-tudományhoz fűződő viszonyát, illetve a pályafutását alakító tényezőket.

MÓDSZEREK

A tanulmány elkészítéséhez három, a társadalomtudományokban használt módszert alkalmaztunk. Ezek mindegyike olyan kvalitatív eljárás, amely hozzásegít az életút feltárásához és nyilvánossággal való megosztásához. Az interjú készítője (Izsák Éva) biológia–földrajz szakos egyetemi hallgatóként, később egyetemi oktatóként és kollégaként is szerzett tapasztalatokat a professzorral kapcsolatban, aki nemcsak diplomamunkája témavezetője (Izsák, 1992, 1994), hanem számtalan terepgyakorlat és szakmai munka irányítója is volt. A tanulmány írása előtt három, félig strukturált online (skype) interjúra került sor. 2022. október és november hónapokban felvétel készült beszélgetéseikről. 2022 októberében Badacsonytomajon strukturálatlan, személyes interjúra is sor került. Ezek 2023 januárjában újabb, írásban megfogalmazott kérdésekre adott válaszokkal egészültek ki. Az alábbiakban ezek eredménye olvasható, amelyek közzlése tanár úr engedélyével történik.

EREDMÉNYEK

Kedves Professzor Úr, kérem, meséljen a gyermekéveiről!

Életem első néhány évében édesapám munkahelyéhez és munkáihoz alkalmazkodtunk. A második világháború alatt Diósgyőrben kapott munkát, fegyvergyárban dolgozott esztergályosként. Munkahe-

lyén lakást kapott, ezért születtem Miskolcon. A bombázások alatt ott éltünk, majd 1944 novemberében Adonyba költöztünk édesanyám szüleivel. Gyerek- és ifjúkorom nyarait aztán itt tölthettem a Duna partján.

1945 augusztusában költöztünk Rákospalotára apám nővéréhez. Néhány hónapig egy kis lakásban együtt lakott a két család, sokan voltunk egy szobában. Később másik lakásba költöztünk, de nehéz, szinte falusias körülmények között éltünk. Az udvaron volt a közös vécé, és évekig a sarki kútról hordtuk a vizet. Rákospalota régi, úgynevezett polgári iskolájába jártam, a Bocskaiiba. Az iskolában jó tanáraink voltak, kemény osztályfőnököm és erős, jó, orosz tanárnőm. Egyébként ő eredetileg francia–német szakos volt, kényszerből lett orosz tanár. 1956 tavaszán francia szakkört indított, neki köszönhetem azt, hogy elkezdtem francia nyelvet tanulni.

Rákospalotán a Dózsa György – korábbi Wágner Manó – Gimnáziumba vettek föl. Első évben nagyon jó földrajz tanárom volt, aki Cholnoky³ tanítványa volt. Később viszont az iskola talán legrosszabb tanára vette át az órákat. A földrajz mellett kedvenc tantárgyam a történelem és a kémia volt. Földrajz–történelem szakra szerettem volna menni az egyetemre, de ez Budapesten akkor nem indult. Választanom kellett, és mivel a magyar tantárgyat nem szerettem, így a földrajz mellé a biológia került. A történelem szeretete megmaradt, könyvtáramon látszik és néha érződik is mindez a munkáimban.

Hogyan hatottak az egyetemi éveid későbbi pályájadra?

Nagyon jók voltak az egyetemi éveim. Nem voltak gondjaim a vizsgákkal, a tanulmányi eredményeim is jók voltak. Ez azt jelentette, hogy a legrosszabb egyetemi félévem átlaga jobb volt, mint a legjobb középiskolai eredményem. Ekkor többféle sportágba is belekóstoltam, persze csak amatőr szinten. Kedvenc és kedves tanárom Bulla Béla⁴ volt. Nagyszerű előadásai voltak, és ugyan idézni nem tudnék tőle, de szemléletet kaptam: ha felmerült egy szakmai kérdés, még évek múlva is azon gondolkodtam, vajon Bulla hogyan válaszolna, mit mondana. Kiemelem még Székely András⁵, ő is kiváló előadó volt, stílusa erős nyomot hagyott bennem és a többi tanszéki kollégámban. Amikor az „Európa természetföldrajza” c. tankönyv kéziratáról Kerényi Attila lektorként azt írta: „külön kiemelendő a sokszerzős munkához képest egységes stílus”, akkor ez nem csak a szerkesztő érdeme volt, hanem attól lett ilyen, mert mindannyian Székelytől tanultuk a regionális földrajzot. Vele még diákként többször voltam terepen, szakdolgozatomat is nála írtam. Tulajdonképpen neki köszönhetem, hogy ezt a pályát futottam be. Ő hozott a tanszékre, nála írtam a „kisdoktorit”, Ő segített bejutni különböző bizottságokba, társasági pozíciókba, aztán már csak helyt kellett állnom. De a lehetőségeket tőle kaptam.

Életemben először 1963-ban voltam külföldön. Antal Zoltán⁶ és Láng Sándor⁷ tanár urakkal háromhetes körúton vettünk részt a Szovjetunióban. A rákövetkező évben egyik barátommal Kassára utaztunk – ez volt életem első egyéni külföldi útja –, majd 1965-ben Bulgáriában voltam 15 hallgatóval terepgyakorlaton Székely Andrásal. Gerinctúrák a Balkán-hegységben, a Rodopéban, a Pirinben stb. Az út végén Várna, ahol életemben először láttam a tengert. Azt mondhatom, hogy ifjú egyetemi

³ Cholnoky Jenő (1870–1950) földrajztudós, egyetemi tanár (ELTE) MTA tagja

⁴ Bulla Béla (1906–1962) földrajztudós, egyetemi tanár (ELTE), MTA levelező tagja

⁵ Székely András (1925–1997) földrajztudós, egyetemi docens (ELTE)

⁶ Antal Zoltán (1931–2011) földrajztudós, egyetemi docens ELTE

⁷ Láng Sándor (1913–1982) földrajztudós, egyetemi tanár (ELTE)

oktatóként Székely András volt a példaképem, mint tanár, mint kutató és mint ember. Az évtizedek során ez az érzés lassanként megváltozott.

Negyedéves koromban felvettek térképész szakra is, ami komoly óraterheléssel járt: heti 49, később 51 órát jelentett (a „megoldás” az volt, hogy biológia előadásokra elvből nem jártam). Az egyetem elvégzése után ún. társadalmi ösztöndíjrendszer keretében kerültem az ELTE oktatói közé.

Az első éveken szinte minden oktatóval elmentem terepre, évi 90–100 napot töltöttem el így. A tanszéknek volt egy terepjáró autója, azzal jártuk az ország különböző területeit. Így, ha pl. Antal Zoltán bement Kazincbarcikán a Vegyi Kombinátba, én közben órákig jártam autóval a Sajó és a Tardona völgyét.

Minden út előtt a lehető legtöbb elérhető geológiai és geográfiai szakirodalmat elolvastam. Látszólag nagyon terméketlen, haszontalan időszak volt ez, de utólag azt mondom, hogy megérte. Éveken át csak ismereteket és tapasztalatokat gyűjtöttem (a természetföldrajz erősen tapasztalati tudomány), alig publikáltam, az egyetemi doktorimmal sem foglalkoztam komolyan. Akkoriban nem volt ekkora publikációs kényszer, mint manapság. A tanszéken azt mondták, ha évente írsz egy cikket, már tettél valamit. Sokat voltam terepen az úgynevezett „nagy öregekkel” is – Pécsi, Marosi, Szilárd, Somogyi –, mindig az általuk kutatott területen. Így nagyon sokat tanulhattam tőlük, mert ott magyaráztak nekem, ahol mindent alaposan megvizsgáltak már, ahol ők voltak az „istenek”. Tapasztalataim szerint sok kezdő várta azt, hogy a „nagyok” majd kisegítik munkájukban, pedig a kutatások során feltett kérdésekre maguknak kellett választ találni. Aztán szinte ultimátumot kaptam és megírtam a doktortermat a Sajó hordalékkúpjának morfológiájából (Gábris, 1970).

Így valójában a 70-es évek második felében kezdődött el számomra az igazi kutatómunka. Ennek „eredménye”, hogy az első évtizedben nagyon sovány a publikációs jegyzékem. 1975-ben ösztöndíjjal fél évet tölthettem Algériában, többek között két hónapot egy Szahara-kutató intézetben. Jó könyv- és térképtára volt és sok légifotó, ezért itt is mindent elolvastam, amit lehetett, terepre mentem mindenkiel, akivel csak tudtam. Igazából ott váltam szakemberré, kutatóvá. A sivatagban minden jól látszott a felszínen. Semmi nem takarta el, hiszen nincs talaj, és növényzet sem. Szakmai szempontból fordulópont volt ez a fél év. Ráadásul beleszerettem a sivatagba és Afrikába.

Melyek voltak oktatói-kutatói pályájának fő állomásai?

A nyolcvanas évek elején kezdtem olyan kutatásokat végezni, amelyekből már publikáltam is. Aztán ez szinte hólabdaszerűen növekedett, pl. 1992–1999 között, amikor tanszék- és csoportvezető voltam, évente fél tucat tanulmányom jelent meg az időrabló vezetői leterhelés ellenére. 1986-ban védtem meg a vízhálózat geomorfológiai célú elemzéséből a kandidátusi értekezésemet (Gábris, 1986). 1987-ben aztán jött Afrika. Többéves szervezőmunka után egy tíz fős, fél éves utazást, a Teleki-expedíciót vezettem. Nagyon összetett feladat volt intenzív munkával, nem volt idő arra, hogy egyes helyeken sokat időzzünk. 20 000 km-t tettünk meg terepjáróinkat vezetve, és a változatosság volt talán a legérdekesebb, legnagyobb élmény. Maga az Afrika-expedíció minden expedíciós társnak elismertséget és ismeretségeket hozott. Szakmailag mindenki előrelépett. Például ezután választottak meg a Magyar Földrajzi Társaság főtítkárának. Mindig úgy gondoltam, hogy a vezetőnek nem az a dolga, hogy parancsolgasson, hanem, hogy példát mutasson. Amit maga megtesz, azt elvárhatja a kollégáitól

is. Ami a sikerességet illeti, akkor lesz igazán elismert egy vezető, ha a munkatársai is sikeresek, ezért segíteni és biztatni kell őket, meg célokat kitűzni.

1992-ben tanszékcsoporthoz vezető, majd egy évvel később tanszékvezető is lettem. Engem sosem a pozíció érdekelt, hanem az, hogy csinálnom kell azt, amivel megbíztak. Így voltam az expedícióval és később a Földrajzi Társasággal, a tanszékcsoporthoz és a tanszékkel is. Lehetőleg mindig elkerültem a konfliktusokat, de ha kellett, föl vállaltam.

A Földrajz- és Földtudományi Intézet létrehozásakor nehéz kompromisszumokat kellett kötni, és a későbbi viták elkerülése céljából legfontosabb a szervezeti és működési szabályzat pontos kidolgozása volt. Ezt Timár Gáborral készítettük sok egyeztetés után. Nagyon fontos volt a két szakterület teljesen pontos arányainak betartatása. Ez ma is jól működne, ezért a jelenlegi súrlódásokat leginkább személyi okokra vezetem vissza (Gábris, 2020).

Egyetemi oktatói éveim alatt a legemlékezetesebbek a terepgyakorlatok voltak. Ezeken nem „csak” tanítottam, de beszélgettem is a hallgatókkal. Így volt lehetséges az, hogy diákköri munkára tudtam őket rávenni.

Közleményeimmel kapcsolatban mindig fontosnak tartottam, hogy határidő előtt elkészüljek velük. Így aztán egy-egy tanulmány elkészítése után félretehettem az írásomat néhány napra, esetleg egy hétre. Ez idő alatt gondolkodtam rajta, és „érett bennem” még a munkám. Utána ismét átolvastam, és legtöbbször számos korrekcióra került sor leadás előtt.

Tudományos munkámat harmadéves koromban Székely András biztatására kezdtem a Zagyva hordalékkúpján. Ötödéves koromban országos diákköri versenyen második helyezést értem el vele. Öt év múlva elkészült doktori disszertációm is. Ehhez természetesen rengeteg terepmunka is kellett, amelyeket akkor még kerékpárral végeztem. Évtizedekkel később tértem vissza az Alföld hidrográfiai és paleohidrologiai vizsgálatához (Gábris, 1985, 1995, 2014; 2016a, 2016b, 2022; Vandenberghe, et al., 2018).

Leírásaim, térképeim, tanulmányaim vannak a Nyírség hordalékkúpját kivéve szinte az egész Alföldről. Ma már elmondhatom, hogy a teljes Tiszántúl térképezése megtörtént. Valójában elsősorban a folyókat, a folyóteraszokat és az Alföldet kutattam egész életemben, és ha már az Alföldön vagyunk, akkor fontos a defláció, a homokmozgások szakaszainak vizsgálata is (Gábris, 2003; Gábris et al., 2011). Nyilván ehhez kapcsolódott az utolsó 25–30 ezer év összetett eseményeinek leírása, és időrendjének meghatározása. Így találtam rá egy teljesen új teraszképződési elméletre is (Gábris, 2006, 2007). Eszerint a pleisztocén ingadozó éghajlatának hideg szakaszait lezáró gyors felmelegedés – az ún. termináció – ideje az, amikor mélyítő erőzsióval, a bevéséssel kialakul a terasz formája. Ennek idejét néhány ezer éves pontossággal lehetett meghatározni.

Kutatómunkámban mindig azt csináltam szívesen, ami éppen érdekelt, izgatott. Ez az évek alatt sokszor változott, de bizonyos témákhoz gyakran visszatértem. Valójában így épült fel az egész kutatói művem. Ebben az az érdekes, hogy az eredmények a végén valahogy összenőttek. A részletek között meglelt a kapcsolat és végül egybe fonódtak. Most azt mondom, ez nem lehetett véletlen.

2012-ben nyugdíjas professzor emeritus lettem. Még nyolc évig félévénként két tantárgy előadását, vizsgáztatását vállaltam, de 2020-ban elköltöztünk Budapestről, és most Badaacsonytombajban élünk.

Szőlőt művelek és bort készítek. Egész életemben a folyóvíz munkáját kutattam, és most egy nagy állóvíz mellett töltöm napjaimat.

Professzor Úr közleménylistáját böngészve érdekes kitérőre lehetünk figyelmesek. Mi áll ennek hátterében?

A névföldrajz igazi hobbi téma (Gábris, 2016c). A magyarázatát kezdem egy idézettel, ami az első (Gábrisokról íródott) tanulmányom bevezetőjében van:

„Mint sokunkat felnőtt korunkban, engem is érdekelt a családom története, de hamar lemondtam a kutatásról, mert tatai születésű (1836) dédapám úkapám fiatalon Simontornyára költözött és elszakadt családjától. Itt pedig az öt leány mellett csak egy fia született. A korábbi kapcsolatok az idők homályába veszttek, így az időnként előkerült Gábrisokra mindig azt mondtuk, nem rokon! Ezért később nem a családfa, hanem nevünk eredete iránt kezdtem érdeklődni, fel- és megjegyezve a véletlenül olvasottakat.”

Tulajdonképpen egy országbolydító esemény kapcsán jutottam el oda, hogy összegezni kellene eddigi ismereteimet, sőt tovább is kell lépni. Ez az esemény a világ legöregebb katonájának, Skultéty Lászlónak a szlovákiai Mojtínban rendezett újratemetése volt 2013 júniusában. Számomra ekkor derült ki, hogy az öreg katona születési neve Gábris László. Tovább sarkallt a kérdés tanulmányozására, hogy a helyi főszervező mojtíni polgármester, Gábris Éva – Eva Gabrišová – kijelentette: „Ladislav Škultéty-Gábris végre hazatért, mi kértük a hazaszállítását, mert szlovák nemzetiségű volt, miként szülei és az utódai is. Nálunk az Osztrák–Magyar Monarchia idején legfeljebb a jegyző értett magyarul, mert ez szintiszta szlovák vidék”.

Aztán foglalkoztam még a Gábrishoz hasonlóan bibliai arkangyalok nevéből keletkezett családnevek földrajzával. Később arra gondoltam, hogy írok a Földrajzi Közleményeknek is, de hogy ne lógjon ki (nagyon) a lóláb, a névföldrajz címmel indítottam, hozzátcsolva egy kis magyarázatot a névföldrajz mibenlétéről, jó sok történelemmel kiegészítve, és a Gáborra, valamint névváltozataira kihegyezve (Gábris, 2019).

Mit üzen a fiatal geográfus nemzedéknek?

Nem szeretnék abba a hibába esni, amit korombéliek közül sokan elkövetnek. Tudniillik azt, hogy majd ők megmondják, mi a teljesen biztos (a tuti). Szerintem az utóbbi évtizedekben olyan óriási változások zajlottak le mind a tudományban, mind a technikában, de főleg a társadalomban, hogy ilyesféle kinyilvánításokat lehetetlen kimondani. Ebből azt a következtetést vontam le, hogy nincs általános szabály, követendő példa. Mindenki a saját világa, értékrendje szerint próbáljon előre lépni. Azt remélem, adott helyzetben mindig lesznek olyan földrajzosok, akik a megtalálják a jövő útját a földrajz útvesztőjében.

KÖVETKEZTETÉSEK

Gábris Gyula professzor 1942. július 22-én született Miskolcon. Már gyerekkorában is sokat utazott. Fiatalkori tanulmányai kapcsán megemlékezik remek földrajztanárától, aki a gimnáziumban az első

évfolyamon tanította. A tudományterület iránti szeretete talán itt kezdődött: a földrajzra azóta is, mint egyik kedvenc tantárgyára emlékszik (a történelem mellett). Egyetemi évei alatt jelentősen hatottak rá Bulla Béla és Székely András előadásai, utóbbira fiatalkori példaképeként tekint. Tudományos munkáját harmadéves korában Székely András biztatására kezdte. Ötödéves korában országos diákköri versenyen második helyezést ért el. Öt év múlva, 1970-ben elkészült doktori disszertációja is.

Az egyetem elvégzése után ún. társadalmi ösztöndíjrendszer keretében került az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatói közé. Intenzívebb kutatómunkája a hetvenes évek második felében indult el igazán, ekkor kezdte el kutatni többek között a légifényképek, majd az űrfelvételek természetföldrajzi hasznosítási lehetőségeit is. A nyolcvanas évektől kiemelten foglalkozik a vízhalózat geomorfológiai célú elemzésével, ebből a témából született meg az 1987-ben megvédett kandidátusi értekezése is.

Pályájának későbbi szakaszában elsősorban az utolsó 30 000 év magyarországi környezetváltozásaival, pontosabban a klíma és a felszínalakulás-környezetváltozás kérdéseivel foglalkozott. A témában végzett kutatásai összefoglalásaképpen 2001-ben elkészítette az akadémiai doktori értekezését.

A Magyar Földrajzi Társaság főtítkárának, majd elnökének is megválasztották. Igazi világjáró, számos alkalommal utazott olyan helyeken, ahová manapság szinte lehetetlen eljutni: a Közel-Kelet és Észak-Afrika országaiban (Afrikában összesen csaknem másfél évet töltött). Ezek a szakmai utak jelentős hatással voltak munkásságára: minden út előtt, majd hazatérve is elolvasta az elérhető földtudományi és földrajzi szakirodalmat. Rengeteg tapasztalatot gyűjtött, amelyek szükségességét, indokoltságát a természettudományi megismerés erősen tapasztalati alapokon nyugvó sajátosságaival hozta összefüggésbe. Ezeken az utakon gyakran meghatározó szakmai tekintélyekkel vett részt, amelyek tovább erősítették a terepi tapasztalatszerzés mélységét.

Vendégprofesszorként előadásokat tartott Kolozsvár mellett a Lille-i és a Liège-i Egyetemen. Afrikai utazásai közül kiemelkedik a „Magyar Tudományos Afrika-expedíció”, amelynek vezetője és egyik főszervezője volt. A folyóvízi felszínalakítás kérdéseinek kutatására alakult európai munkacsoportnak (FLAG) megalakulása óta tagja. A külföldi kapcsolatok kiépítésének további eredménye, hogy a *Revue Géographique de l'Est* szerkesztőbizottságának is tagjává választották. Az Akadémián választott közgyűlési képviselő, a tudományos bizottság elnöke és a doktori tanács tagja volt.

Tudományos munkája mellett széles körű ismeretterjesztő tevékenységet is folytatott. Az újjáalakult Természettudományi Társulat 1991-ben Bugát–Szentágothai éremmel, 2004-ben „Teleki Pál” emlékéremmel tüntette ki. 2009-től az MTT Földtudományi Szakosztályának elnöke, 2013-tól az Társulat alelnöke. 1989 és 1993 között a *Földrajzi Közlemények* főszerkesztője. Tudományos munkája elismeréseként 2012-ben megkapta a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét.

Egyetemi oktatóként eltöltött 46 éve alatt a Természetföldrajzi Tanszéken tanított tárgyak jelentős részének gyakorlatvezetője, majd előadója volt. Oktatómunkájában a terepgyakorlatok mindig emlékeztetések voltak számára, amelyek egyúttal kaput nyitottak a hallgatókkal való szakmai beszélgetések felé is, ezáltal ösztönözni tudta őket a diákköri munkára is. A fiatal geográfus kutatók számára legfőbb üzenete, hogy a saját értékrendjük szerint próbálják megtalálni az utat a földrajz útvesztőjében.

IRODALOMJEGYZÉK

- Baranyai, G., & Lampért, K. (2007). Riport Enyedi Györggyel. *Modern Geográfia*, 2(2), 1–24.
- Bugya, T., & Ritz, I. (2006). Beszélgetés Jakucs Lászlóval. *Modern Geográfia*, 1(1), 1–35.
- Bugya, T., & Ritz, I. (2007). Beszélgetés Pécsi Mártonnal 2001 februárjában, otthonában, Törtelen. *Modern Geográfia*, 2(1), 1–22.
- Enyedi, F., Alpek, B. L., & Tésits, R. (2022). A Bükk-hegységtől a nemzetközi karsztkutatásig. Beszélgetés Keveiné Bárány Ilonával [Interjú]. *Modern Geográfia*, 17(3), 1–12. <https://doi.org/10.15170/MG.2022.17.03.01>
- Gábris, Gy. (1970). Fialat mederváltozások kutatásának módszerei a Sajó hordalékkúpjának példáján. *Földrajzi Közlemények*, 94(4), 294–303.
- Gábris, Gy. (1985). Az Alföld holocén paleohidrológiai vázlata. *Földrajzi Értesítő*, 34, 391–408.
- Gábris, Gy. (1986). A vízhalózat geomorfológiai célú elemzése [Kandidátusi értekezés].
- Gábris, Gy. (1995). A paleohidrológiai kutatások újabb eredményei. *Földrajzi Értesítő*, 44, 101–109.
- Gábris, Gy. (2003). A földtörténet utolsó 30 ezer évének szakaszai és a futóhomok mozgásának főbb periódusai Magyarországon. *Földrajzi Közlemények*, 127(61), 1–14.
- Gábris, Gy. (2006). A magyarországi folyóteraszok kialakulásának és korbeosztásának magyarázata az oxigénizotóp-sztratigráfia tükrében. *Földrajzi Közlemények*, 130(3–4), 123–133.
- Gábris, Gy. (2007). Kapcsolat a negyedidőszaki felszínalakító folyamatok időrendje és az oxigénizotóp-rétegtan között – magyarországi lösz-paleotalaj-sorozatok és folyóvízi teraszok példáján. *Földtani Közlöny*, 137(4), 515–540.
- Gábris Gy., Krolopp, E., & Ujházy, K. (2011). Későglaciális–holocén környezetváltozás Duna-menti homokbuckák komplex vizsgálata alapján. *Földtani Közlöny*, 141(1), 445–468.
- Gábris, Gy. (2014). Az Alföld vízrajzának posztglaciális változásai. In Kóródi, T., Sansumné Molnár, J., Siskáné Szilasi, B., & Dobos, E. (szerk.), *VII. Magyar Földrajzi Konferencia Kiadványa* (pp. 124–133). Miskolci Egyetem, Földrajz–Geoinformatika Intézet.
- Gábris, Gy. (2016a). A Tisza–Szamos hordalékkúpja. In Kókai, S. (szerk.), *A változó világ XXI. századi kihívásai: tanulmánykötet prof. dr. Hanusz Árpád egyetemi tanár 70. születésnapja tiszteletére* (pp. 213–222). Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézet.
- Gábris, Gy. (2016b). A Körös-medence folyóvízi formavilága. *Acta Climatologica et Chorologica*, 50(B), 47–54.
- Gábris, Gy. (2016c). Egy családnév földrajzi és történelmi háttere. In Vörös, F. (szerk.), *A nyelv-földrajztól a névföldrajzig VII. Névregionalizmusok: A 2016. június 3–4-i soproni névföldrajzi tanácskozás előadásai* (pp. 125–144). Savaria University Press.
- Gábris, Gy. (2019). Névföldrajzi kutatások – egy családnév földrajzi és történelmi háttere. *Földrajzi Közlemények*, 143(1), 35–54.
- Gábris, Gy. (szerk) (2020). *150 éves Magyarország első földrajzi tanszéke*. ELTE TTK Földrajztudományi Központ.
- Gábris, Gy. (2022). *A folyóvíz felszínalakító tevékenysége Magyarországon*. ELTE TTK.

- Gálosi-Kovács, B., & Orsós, Gy. (2022). A karsztoktól a környezetgazdálkodásig. Beszélgetés Fodor Istvánnal [Interjú]. *Modern Geográfia*, 17(1), 47–55. <https://doi.org/10.15170/MG.2022.17.01.03>
- Gera, A. (2023). Egy regionalista – földrajzos gyökerekkel. Beszélgetés Nemes-Nagy Józseffel. [Interjú]. *Modern Geográfia*, 18(2), 97–108. <https://doi.org/10.15170/MG.2023.18.02.06>
- Herczeg, A., Moró, D. R., & Tésits, R. (2021). A füstölgő meddőhányóktól a globális közlekedésig. Beszélgetés Erdősi Ferencsel [Interjú]. *Modern Geográfia*, 16(4), 69–83. <https://doi.org/10.15170/MG.2021.16.04.04>
- Izsák, É. (1992). *Adatok Fejér vármegye történeti földrajzából* [Egyetemi szakdolgozat, ELTE].
- Izsák, É. (1994). Fejér vármegye történeti földrajzi vázlata (IX–XVIII. sz.). *Comitatus: Önkormányzati Szemle*, 4(12), 70–75.
- Lampért, K., & Radvánszky, B. (2007a). Beszélgetés Marosi Sándorral 2006 februárjában, a Földrajztudományi Kutatóintézetben, Budapesten. *Modern Geográfia*, 2(2), 1–27.
- Lampért, K., & Radvánszky, B. (2007b). Beszélgetés Somogyi Sándorral 2006 februárjában, a Földrajztudományi Kutatóintézetben, Budapesten. *Modern Geográfia*, 2(1), 1–20.
- Rácz, Sz., & Reményi, P. (2022). „Generációk munkájára támaszkodva kutatunk” Beszélgetés Hajdú Zoltánnal 70. születésnapja alkalmából [Interjú]. *Modern Geográfia*, 17(4), 9–20. <https://doi.org/10.15170/MG.2022.17.04.02>
- Szalai, Á. (2022). „Hallatni kell mindenütt a hangunkat!” Beszélgetés Mészáros Rezsővel. [Interjú]. *Modern Geográfia*, 17(4), 1–8. <https://doi.org/10.15170/MG.2022.17.04.01>
- Szebényi, A., & Szabó, A. (2008). Interjú dr. Kőszegfalvi György Professzor Úrral. *Modern Geográfia*, 3(2), 210–223.
- Vandenberghe, J., Kasse, C.K., Popov, D., Markovic, S.B., Vandenberghe, D., Bohncke, S., & Gábris, Gy. (2018). Specifying the External Impact on Fluvial Lowland Evolution: The Last Glacial Tisza (Tisa) Catchment in Hungary and Serbia. *Quaternary*, 1, 14. <https://doi.org/10.3390/quat1020014>

Ez a mű a Creative Commons Nevezd meg! – Ne add el! – Ne változtasd! 4.0 nemzetközi licenccel feltételeinek megfelelően felhasználható. (CC BY-NC-ND 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

This open access article may be used under the international license terms of Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 (CC BY-NC-ND 4.0)

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

